

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 406/2021-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED],

[REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bauer s. r. o., Dénešova 19, Košice, IČO 47 254 874, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Richard Bauer, proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 5 Tk 2/2021-439 z 15. apríla 2021 a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 Tos 32/2021-447 z 22. apríla 2021 a postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 Tk 2/2021-439 z 15. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) vrátane postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Tos 32/2021-447 z 22. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu a okresnému súdu prikázal, aby ho bezodkladne prepustil z väzby na slobodu. Sťažovateľ si zároveň uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Sťažovateľ bol ako obvinený pre obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu uznesením sudcu pre prípravne konanie Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 1 Tp 13/2020 z 13. októbra 2020 vzatý do väzby, a to z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pričom jeho väzba podľa § 76 ods. 10 Trestného poriadku začala plynúť 10. októbra 2020 v čase od 19.25 h.

2.2. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Košiciach podal na sťažovateľa 8. apríla 2021 obžalobu na okresnom súde. Po podaní obžaloby na okresnom súde bola táto obžaloba pridelená do senátu 7 T, no 9. apríla 2021 predseda okresného súdu dal písomný pokyn podateľni, aby bola predmetná trestná vec náhodným výberom pridelená do registra Tk, pretože ide o obzvlášť závažný zločin. Senát okresného súdu (5 Tk) následne na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2021 napadnutým uznesením ponechal sťažovateľa vo väzbe. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ bezprostredne po jeho vyhlásení sťažnosť. Okresný súd doručil napadnuté uznesenie sťažovateľovi ešte 15. apríla 2021. Napokon 22. apríla 2021 krajský súd napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú pričom okrem iného poukázal aj na skutočnosť, že sťažovateľ svoju sťažnosť bližšie neodôvodnil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ videl porušenie ním označených základných práv a práv v dvoch aspektoch. Prvým bola okolnosť, že napadnuté uznesenie okresného súdu nebolo doručené aj obhajcovi sťažovateľa, a druhým mala byť okolnosť, že po podaní obžaloby bola jeho trestná vec pridelená pôvodne do senátu 7 T, pričom po opätovnom pridelení trestnej veci do registra Tk, bola pridelená do senátu 5 Tk, pričom podľa sťažovateľovho názoru mala zostať v senáte 7 Tk.

4. V rámci prvého aspektu porušenia svojich práv sťažovateľ vytýka okresnému súde, že napadnuté uznesenie z 15. apríla 2021 nedoručil aj jeho obhajcovi. Sťažovateľ sa preto domnieva, že jeho obhajca nemohol adekvátnym spôsobom doplniť dôvody jeho sťažnosti proti ponechaniu vo väzbe, čím bolo zmarené jeho právo na obhajobu a v konečnom dôsledku aj jeho právo na osobnú slobodu. Ďalšiemu postupu krajského súdu vyčíta, že pred vydaním napadnutého uznesenia neprihliadol *ex officio* na skutočnosť, že napadnuté uznesenie okresného súdu nebolo doručené jeho obhajcovi. Zároveň sťažovateľ tvrdí, že ak sa krajský súd v napadnutom uznesení z 22. apríla 2021 nezaoberal jeho argumentáciou proti jeho ponechaniu vo väzbe (ktorú sťažovateľ dosiaľ nenaformuloval, pretože napadnuté uznesenie okresného súdu nebolo doručené jeho obhajcovi), od 10. mája 2021, keď mala skončiť jeho lehota väzby v prípravnom konaní, je jeho väzba nezákonná. Uvedeným spôsobom je preto porušované jeho právo na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru).

5. Druhou časťou svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ namietal, že bolo porušené jeho základné právo na zákonného sudcu. Sťažovateľ síce nespochybňuje, že jeho trestná vec mala byť po podaní obžaloby vedená v registri Tk (do súdneho registra „Tk“ sa zapisuje trestnoprávna vec podľa § 16 ods. 1 Trestného poriadku, v ktorej prokurátor podal obžalobu alebo návrh na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu). Namietala ale, že po pôvodnom pridelení veci do senátu 7 T mala byť

chyba zápisu odstránená tak, že by vec ostala v senáte 7 Tk a nemala byť znova predmetom náhodného pridelenia. V tom, že sťažovateľova trestná vec nezostala v senáte 7 Tk, videl sťažovateľ zo strany okresného súdu porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva sťažovateľa na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru) a porušenie jeho práva na zákonného sudcu (ktoré sťažovateľ podriadil pod čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru) napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu:

8. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

9. Zmyslom a účelom už uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie týchto práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnuté uznesenie okresného súdu bolo predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľom podanej sťažnosti. Konanie o tejto sťažnosti bolo skončené napadnutým uznesením krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým uznesením okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým uznesením okresného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

10. V prvom rade ústavný súd zdôrazňuje, že obhajca sťažovateľa bol prítomný na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2021, na ktorom okresný súd napadnutým uznesením rozhodol o jeho ponechaní vo väzbe a na ktorom sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť (uvedené je zrejmé aj zo samotnej ústavnej sťažnosti, napr. štvrtý odsek na jej druhej strane, pozn.), a preto musel ústavný súd konštatovať, že postupom okresného súdu bolo učinené zadosť ustanoveniam § 179 ods. 1 a 3 Trestného poriadku. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že vyhotovenie napadnutého uznesenia bolo sťažovateľovi doručené ešte v ten istý deň, t. j. 15. apríla 2021. Samotná skutočnosť, že písomné vyhotovenie napadnutého uznesenia okresného súdu nebolo zo strany súdu osobitne doručené aj obhajcovi sťažovateľa, neindikuje v rámci konkrétnych okolností prípadu porušenie sťažovateľovho základného práva na osobnú slobodu.

11. Ústavný súd konštatuje, že obhajca sťažovateľa bol oboznámený s rozhodnutím o ponechaní sťažovateľa vo väzbe už oznámením uznesenia jeho vyhlásením podľa § 179 ods. 1 druhej vety, ods. 3 druhej vety Trestného poriadku, a to 15. apríla 2021 (aj s tým, že sťažovateľ podal proti nemu sťažnosť), a aj keby so sťažovateľom, ktorému bolo toto rozhodnutie doručené ešte v ten istý deň vôbec nekomunikoval až do 22. apríla 2021 (keď rozhodol o sťažnosti krajský súd, pozn.), celkom zjavne mu nič nemohlo zabrániť k nahliadnutiu do súdneho spisu a sformulovaniu sťažnostných dôvodov. Samozrejme, v predmetnej procesnej situácii v rámci trestného konania je prakticky vylúčené, aby obhajca nekomunikoval so sťažovateľom (ktorý disponoval napadnutým uznesením okresného súdu) a aj preto vyznieva argumentácia, ktorú prezentoval v tejto časti ústavnej sťažnosti, ako úplne účelová. Ústavný súd uvádza, že § 179 Trestného poriadku a následne aj právo sťažovateľa na obhajobu by v obdobnej situácii mohli byť porušené iba v prípade, ak by obhajca sťažovateľa nebol prítomný na neverejnom zasadnutí, na ktorom by bolo rozhodnuté o ponechaní sťažovateľa vo väzbe (m. m. II. ÚS 795/2016). V takomto prípade by mal, samozrejme, súd povinnosť doručiť predmetné uznesenie aj neprítomnému obhajcovi. V danom prípade preto absencia osobitného doručenia napadnutého uznesenia nemohla viesť k porušeniu základného práva na osobnú slobodu, ako sa domnieva sťažovateľ.

12. Vzhľadom na už uvedené nemohol v predmetnej veci pochybiť ani krajský súd tým, že netrval na doručovaní napadnutého uznesenia okresného súdu sťažovateľovmu obhajcovi. Ústavný súd zdôrazňuje, že aj z dôvodu na akcentovanie urýchleného rozhodovania o väzobných veciach nedáva postup sťažovateľa, resp. jeho obhajcu žiadny zmysel. Ústavný súd ešte podotýka, že sťažovateľ v konečnom dôsledku nespochybnil ani vo svojej ústavnej sťažnosti (28. júna 2021) žiadny z meritórnych argumentov okresného súdu o jeho ponechaní vo väzbe a k svojej ústavnej sťažnosti v rozpore s § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde nepripojil kópiu ním napádaného uznesenia okresného súdu. Na doplnenie ústavný súd dodáva, že pokiaľ zostávajú napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu právoplatné, sťažovateľovo tvrdenie, že od 10. mája 2021 je jeho väzba nezákonná, nemá žiadnu oporu v realite.

13. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

14. Vzhľadom na už uvedený súhrn okolností vyhodnotil ústavný súd sťažovateľom namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu v rámci postupu krajského súdu pri vysporiadaní sa s jeho sťažnosťou ako účelové tvrdenia. Tieto neboli spôsobilé založiť príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru a napadnutým uznesením krajského súdu, resp. postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Ústavný súd preto v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu:

15. K námietke sťažovateľa, že pri prevedení z registra T do registra Tk mala jeho trestná vec zostať v senáte 7 okresného súdu, ústavný súd uvádza, že už uvedené podložil sťažovateľ argumentačne iba svojím tvrdením. Toto jeho tvrdenie je ale v rozpore s § 152 ods. 9 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresne súdy, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), ako aj s čl. 3 (pravidlá určovania zákonného sudcu) bodom 17 rozvrhu práce okresného súdu na rok 2021 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa príslušného ustanovenia vyhlášky ak bola vec zapísaná do nesprávne určeného súdneho registra, môže byť prevedená podľa pokynu predsedu súdu do správne určeného súdneho registra s novou spisovou značkou najneskôr do 30 dní odo dňa zapísania veci do pôvodného súdneho registra. Podľa príslušného bodu rozvrhu práce ak bola vec prevedená podľa pokynu predsedu súdu do správne určeného registra a dostala novú spisovú značku, nemožno opakovane namietat nesprávne určenie registra, do ktorého bola vec zaradená. Sudca, ktorému bola vec prevedená, stáva sa jej zákonným sudcom.

16. Z už citovaných ustanovení je zrejmé, že po dôvodnom prevedení veci do správne určeného súdneho registra dostáva vec novú spisovú značku, t. j. je znovu predmetom náhodného

prideľovania prostredníctvom technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Zároveň príslušný rozvrh práce vyslovene akcentuje, že nový sudca, ktorému bola takýmto spôsobom vec prevedená, sa stáva novým zákonným sudcom. Ústavný súd zároveň dopĺňa, že na uvedenú situáciu neexistuje v príslušných právnych predpisoch výnimka umožňujúca, aby predmetná vec zostala „pôvodnému“ sudcovi (ako napríklad pri vylúčení veci na samostatné konanie alebo pri zrušení a vrátení rozhodnutia nadriadeným súdom), a preto platí, že predmetná vec bola pridelená sudcovi v súlade s rozvrhom práce príslušného súdu pre kalendárny rok, v ktorom bola pridelená, a teda takýmto postupom nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu.

17. Ústavný súd preto aj v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 13 dohovoru:

18. Sťažovateľ porušenie svojho práva na zákonného sudcu podriadil aj pod čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 13 dohovoru. Právo na zákonného sudcu ale nie je obsahom príslušných článkov ústavy, resp. dohovoru. Ba čo viac sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti vôbec neuviedol, prečo on sám podriadil toto právo aj pod tieto články, keď k uvedeným článkom neuviedol okrem ich číselného označenia v petite svojej ústavnej sťažnosti žiadne skutočnosti.

19. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok podstatnej zákonom predpísanej náležitosti ustanovenej v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 241/2013, III. ÚS 313/2016). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa v tejto časti nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je v tomto konkrétnom prípade teda podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv, ako aj z § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak.

20. V súvislosti s uvedenými nedostatkami a ich rozsahom ústavný súd pripomína, že ich nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 77/08, III. ÚS 357/2010, I. ÚS 547/2016, I. ÚS 432/2016). Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýkalo len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale jej esenciálnych obsahových náležitostí (ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia časti ústavnej sťažnosti), ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 58/2019, I. ÚS 346/2019, I. ÚS 351/2019, IV. ÚS 593/2020).

21. Ústavný súd musel preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutých rozhodnutí, príkaz na bezodkladné prepustenie sťažovateľa na slobodu, primerané finančné zadosťučinenie a náhrada trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2021

Libor Duľa
predseda senátu